

Попова Дар'яна Юріївна – студентка факультету іноземних мов Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. У. Ушинського

Атаманюк Зоя Миколаївна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

ОСВІТНІ СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Проблема розробки освітніх стратегій щодо соціалізації особистості громадянського суспільства викликана соціально- економічними умовами, які переживає Україна зараз та необхідністю вирішення важливих завдань реформування змісту вітчизняної освіти. Зокрема мова йдеться про нові освітні стандарти, нові педагогічні технології, які кардинально змінюють зміст освіти. Адже інтеграція у світовий та європейський освітній простір вимагає від України трансформаційних зрушень не тільки у технологічному аспекті, а й у вихованні соціально компетентної особистості. Окрім того концепція переходу України до сталого розвитку потребує виховання відповідальної, толерантної духовно-зрілої особистості, яка здатна самостверджуватися на засадах цінностей демократичного громадянського суспільства [6].

Соціалізація являє собою процес становлення особистості, поступове засвоєння нею вимог суспільства, придбання соціально значимих характеристик свідомості і поведінки, які регулюють її взаємини із суспільством [1, с. 136].

Сучасна демократія вимагає від людини готовності і здатності до активної участі у справах суспільства і держави на основі глибокого усвідомлення своїх прав і обов'язків, себе як повноправного члена соціальної спільноти, громадянина своєї країни. Сьогодні завдання навчальних закладів – виховання громадянина з високим рівнем громадянської свідомості, патріотизму, активності, поваги до прав і свобод демократичного суспільства [1, с. 138].

Ці пріоритети передбачають орієнтацію на відродження національної гідності, патріотизму й громадянської зрілості особистості, що включає освіченість на рівні кращих світових зразків, гуманізм, духовність, діловитість; активну позицію кожної людини, зокрема, її самореалізацію у матеріальній і духовній сферах суспільного життя, дотримання конституційних норм тощо [1, с. 138].

Складовими процесу соціалізації є:

1. Підготовка до суспільного життя: формування та засвоєння навичок демократичної культури, виконання громадянських обов'язків, взяття відповідальності за себе, родину, суспільство.

2. Оволодіння загальнолюдською і національною культурою: формування цілісного світогляду, опанування таких соціальних навичок, як моральне ставлення до людей, терпимість щодо соціальних, національних, етнічних, релігійних, статевих розбіжностей, шанування прав та свобод людини, навичок співробітництва, позитивного розв'язання конфліктів, підтримки загальної безпеки.

3. Соціально-політична адаптація: розвиток навичок спілкування, культури комунікацій, самопізнання, самооцінки, самовизначення; адекватної оцінки світу, політичної ситуації, власної позиції тощо.

4. Соціально-професійна орієнтація: усвідомлений вибір життєвих стратегій, реалізація прав і можливостей шляхом самовиховання, самовизначення, самооцінки інтересів, здібностей, нахилів, мотивації майбутнього соціального і

професійного розвитку [1, с. 139].

Отже, освітні стратегії соціалізації особистості громадянського суспільства спрямовані на керування не особистістю, а процесом її розвитку. Це означає, що пріоритет у роботі вчителя віддається процесу соціалізації, тобто прийомам опосередкованого педагогічного впливу через відмову від традиційних методів і перехід на діалогічні методи спілкування, спільний пошук істини, розвиток через створення ситуацій, що виховують, різноманітну творчу діяльність. Суб'єктами спільної діяльності у процесі соціалізації особистості є учні, вчителі, батьки, громадськість, органи управління освітою та органи місцевого самоврядування, а також інші суб'єкти діяльності, зокрема, методичні служби, засоби масової інформації, інше [5, с. 149].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ильенков И. В. Что такое личность / И. В. Ильенков // Социология. – М., 1991. – С. 136–143.
2. Кравченко С. А. Социология / С. А. Кравченко // Экзамен. – М., 2002. – С. 256.
3. Штомпка П. А. Социология социальных изменений / П. А. Штомпка // Юнити. – М., 1996. – С. 358.
4. Осипова Н. П. Социология / Н. П. Осипова // – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 336 с.
5. Лавриненко В. Н. Социология / В. Н. Лавриненко // Юнити. – М., 2002. – С. 145-150.
6. Вознюк Л. В. Освітні стратегії соціалізації особистості громадянського суспільства: [стаття] / Л. В. Вознюк:
http://fizikasol.at.ua/materialy/voznjuk_dopovnennja_do_programi_osvitni_strategiji.docx